

Cena 10 zł.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
Adres red. Łódź, Wieckowskiego 4-8.
Administracja: Łódź, Kilińskiego 49.

MOSTY

Wydaje Hszczer Haca'r w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III Łódź, czwartek 2 września 1943 r. Nr 104 (225)

Wrzesień — to miesiąc odbudowy Warszawy. Obowiązkiem każdego obywatela jest przyczynić się do odbudowy stolicy.

NA PALIENIA O czym należy pamiętać

Dziewięć lat temu Europa stała się pobojowiskiem, które zaślepiły miliony trupów — ofiar rozwydrzonego faszyzmu niemieckiego. Narody Europy, w większości swej faktycznie nieprzygotowane militarnie i rozbrojone moralnie przez ówczesne rządy nie mogły stawić większego oporu najeźdźcy hitlerowskiemu. Dopiero po dwu latach wojny, w chwili zbrodniczego napadu na Związek Radziecki, maszyną wojenną Niemiec napotkała na potężny opór, który wzrastając z każdym dniem, doprowadził do klęski armii faszystowskich, wspaniałego zwycięstwa Związku Radzieckiego oraz wyzwolenia narodów okupowanych.

Przed 9-ciu laty wsie i miasta polskie zostały zbombardowane przez rozbojnicze lotnictwo niemieckie. Niestety, patriotyczny zryw całego narodu, bohaterska walka mas pracujących Warszawy, nie dały — i nie mogły dać — rezultatów. Walka ta była z góry przegrana z winy faszystowsko — sanacyjnych, prowodyrów, którzy zaniedbali przygotowań obronnych kraju. Prowadzili oni błędną i przestępczą politykę zagraniczną zamiast porozumienia z naturalnym sprzymierzeńcem, ze Związkiem Radzieckim, reżym sanacyjny prowadził flirt z dygnitarzami hitlerowskimi. Pomoc oflarowana w krytycznych momentach przez Związek Radziecki została odrzucona przez ówczesny rząd polski, który wołał najożrejsze hasła hitlerowskie na szczyt swego narodu, niż nawiązać doborosąsiadkie stosunki z bratnim narodem słowiańskim.

Po 9-ciu latach — 1 września 1939 r. stało żywo w pamięci tak Polaków, jak i Żydów, którzy od dnia tego skazani byli na najpotworniejsze mekły zagładę. Pamiętamy o tym dniu nie tylko dlatego, że był początkiem potwornej rzezi, pamiętamy o nim, gdy obserwujemy dzisiejszą sytuację, gdy analizujemy perspektywę na przyszłość.

Przed kilku dniami zakończył się we Wrocławiu Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju. Usłyszeliśmy płomienne słowa ludzi światłych różnych narodowości, wzywające do obrony pokoju. Usłyszeliśmy wyraźnie, kto podlega do wojny.

Nie poddając się hysterycznej psychozie wojennej wytworzonej w krajach anglosaskich, musimy jednak trzeźwo stwierdzić, że w trzy zaledwie lata po zakończeniu straszliwej pożogi jesteśmy świadkami prób wywołania nowej wojny. Sytuacja przedstawia się jednak dziś w odmienny sposób niż przed 9-ciu laty. W pierwszym rzędzie w wielu krajach Europy Wschodniej i Środkowej, zmiecione zostały antynarodowe reżimy, które sprzyjały napaściom i pozbawiały narody możliwości obrony. Po drugie, imperializm mógł się przekończyć, jak polega posiada bastion pokoju w świecie — Związek Radziecki. A polega, o której złamanie darmo kusił się faszyzm niemiecki — włosko — japoński wzmożniła się jeszcze bardziej w latach powojennych. Po trzecie, w całym świecie, również w krajach „zachodnich” wzrosły niepomniernie siły obrony postępu i demokracji, które walczą i będą walczyć przeciw próbom wywołania nowej wojny.

Z tym muszą się liczyć agresorzy. Mając przed oczyma dzień 1 września 1939 r., który przyniósł w pierwszym okresie stosunkowo łatwe sukcesy faszystowskiemu oddziałom, niech jednak nie zapomną o 9 maja 1945, który stanowi nielawny finał marzeń o panowaniu faszyzmu nad światem. M. W.

SMIERĆ WSPÓLZAŁOŻYCIELA CHOWEWEJ CIJON

NOWY JORK (ITA). Zmarł tu w wieku lat 71 nestor syjonizmu Jakub Isz Kiszor.

Zmarły urodził się w Rosji, skąd wyjechał do Anglii po pogromach, które miały miejsce na początku dziewięćdziesiątych lat ubiegłego stulecia. W Anglii Isz-Kiszor stał się jednym z założycieli ruchu Chowewej Cijon. W Stanach Zjednoczonych, gdzie zamieszkiwał w późniejszym okresie, był on członkiem Komitetu Wykonawczego Amerykańskiej Organizacji Syjonistycznej. Był on również sekretarzem amerykańskiego Czerwonego Magen Dawid.

Izrael odrzuca żądanie rozjemcy Nikt nie ma prawa powstrzymania imigracji żydowskiej do Izraela

TEL AWIW (obsł. wł.). — W związku z żądaniem hr. Bernadotte'a, aby z dniem 2 września została wstrzymana imigracja Żydów w wieku poborowym, rząd Izraela postanowił zawiadomić mediatora, że NIE ZGODZI SIĘ NA WSTRZYMANIE CZY OGRANICZENIE żadnej kategorii imigrantów.

Ze źródeł rządowych podaje się, że w wyniku decyzji hr. Bernadotte'a o wstrzymaniu imigracji mężczyzn w wieku poborowym do Izraela, DOJDZIE DO OSTREGO STARCIA między Żydami a mediatorem na forum Rady Bezpieczeństwa.

Rada Bezpieczeństwa nie zajmie się sprawą Palestyny

NOWY JORK. — Rada Bezpieczeństwa odrzuciła większość głosów wniosku rozpatrzenia sytuacji w Palestynie i Kaszmirze w trybie nadzwyczajnym. Decyzja Rady stwierdza, że żaden z tych problemów nie wymaga nadzwyczajnych obrad i może być rozpatrzony na normalnych posiedzeniach Rady.

mi a mediatorem na forum Rady Bezpieczeństwa.

Rozporządzenie mediatora które — jak podają — zostało przyspieszone wskutek tego, że Żydzi osiągnęli korzyści militarne, dało jego palestyńskiemu przedstawicielowi dr. Pauli Mohnowi pełnomocnictwo ustalenia godziny, w której zostanie wstrzymany dopływ tych imigrantów. Dr. Mohn wyznaczył godzinę 8 wieczór we środę 1-go września, a następnie poprosił władze Izraela, aby wypowiedziały się w tej kwestii. Data wznowienia imigracji nie została podana, lecz wysunięto sugestie,

że sprawa ta zostanie później ponownie rozpatrzona. Zarządzenie mediatora wywołało w kołach rządowych w Tel Awiwie wielkie oburzenie. Jak donoszą ze źródeł rządowych, odpowiedź Izraela zażąda od hr. Bernadotte'a, aby zrewidował swe niesłuszne stanowisko.

Rzecznik podkreślił, że o sprawę imigracji naród żydowski walczył z Anglikami. „NIE PRYZNAJEMY NIKOMU PRAWA DO PRZEDŁUŻENIA MANDATU BRYTYJSKIEGO”

Rozporządzenie hr. Bernadotte'a stoi w sprzeczności z literą i duchem rezolucji Rady Bezpieczeństwa w sprawie rozjemcy. Mamy zamiar walczyć z tym rozporządzeniem na forum Rady”.

Odnosnie osiągnięcia przez Izraela korzyści militarnych z przybycia 3000 mężczyzn w wieku poborowym, w odpowiedzi żydowskiej zostanie podkreślone, iż hr. Bernadotte niczym nie ograniczył imigracji Arabów zdolnych do noszenia broni.

Jak oświadczył ten sam rzecznik, Arabowie mogą na każdym odcinku frontu w Palestynie, sprowadzić drogą lądową żołnierzy i całe jednostki wojskowe bez żadnych przeszkód.

Sytuacja w Jerozolimie

Niepokój w mieście trwa mimo wyznaczenia strefy neutralnej

LONDYN. — Agencja Reutera donosi, że ARABOWIE I ŻYDZI ZAACEPTOWALI PLAN SZEFA SZTABU HR. BERNADOTTE'A — GEN. LUNDSTROEMA W SPRAWIE UTWORZENIA W POŁUDNIOWEJ JEROZOLIMIE tzw. NEUTRALNEJ STREFY CZERWONEGO KRZYŻA. W myśl tego planu, który wejdzie w życie w poniedziałek w południe, ze strefy neutralnej mają być wycofane oddziały wojskowe obu stron oraz wywiezione cały sprzęt wojenny. Urządzenia trujące służące celom wojennym, których wywieźć nie można, zostaną zniszczone.

LONDYN. — Agencja Reutera donosi z Jerozolimy, że według obserwatorów ONZ, ani Żydzi, ani Arabowie nie ewakuowali w oznaczonym czasie terenu Czerwonego Krzyża w Jerozolimie. Porozumienie w tej sprawie osiągnięto jeszcze w niedzielę, ale, jak dotąd, żadna ze stron nie zastosowała się do jego warunków.

TEL AWIW. — Walki w Jerozolimie trwały w dalszym ciągu przez całą niedzielę i w nocy z niedzieli na poniedziałek.

Przedstawiciel hr. Bernadotte'a, gen. Riley zasądził od Żydów i Arabów wycofania wojsk na pozycje, zajmowane przez nich w chwili wejścia w życie rozjemcy. Dowódca oddziałów żydowskich oświadczył, że zastosuje się do powyższego polecenia, o ile Arabowie uczynią to samo. Dowództwo arabskie dotychczas odpowiedzi nie udzieliło.

STRAJK W SEKTORACH ARABSKICH JEROZOLIMY.

LONDYN. Agencja Reutera dowiadyuje się, że przyczyną zeszlotygodniowej przerwy w pracy arabskiej „rozgłosni radiowej „Remallah“ w Palestynie był strajk urzędników we wszystkich sektorach arabskich Jerozolimy. Nie otrzymali oni poborów od czasu wygaśnięcia mandatu brytyjskiego w maju br. Wspomniana rozgłosnia, która w ubiegłą środę po południu przerwała nagle pracę w połowie pewnego komunikatu, jest w dalszym ciągu nieczynna.

POSTRZELENIE URZĘDNIKA KONSULATU USA W JEROZOLIMIE.

LONDYN. Jak donosi agencja Reutera, strzelec arabski zranił urzędnika konsulatu Stanów Zjednoczonych w Jerozolimie.

NAUKA JĘZYKA ŻYDOWSKIEGO W PROGRAMIE RUMUŃSKICH SZKÓŁ PAŃSTWOWYCH.

BUKARESZT (Ita) Jak oświadczył tu rzecznik żydowskiego Komitetu Demokratycznego, zgodnie z nową ustawą szkolną we wszystkich szkołach rumuńskich, w których liczba uczniów żydowskich wynosi 20 proc. ogólnej liczby uczniów, wprowadzone zostanie nauczanie języka i literatury żydowskiej.

Historia Żydów, powiedział rzecznik, nie będzie nauczana jako osobny przedmiot, lecz jako część historii powszechnej. Szkoły, mające przeważającą większość uczniów żydowskich, będą miały prawo nauczać całkowicie w języku żydowskim, jeżeli uczniowie wyrażą takie życzenie.

Rokowania państw arabskich

ALEKSANDRIA (B. S.). Jak informują ze źródeł zbliżonych do Ligi Arabskiej, toczą się właśnie rokowania na szczeblu rządowym w celu skoordynowania polityki państw arabskich oraz dowództwa wojskowego pod przewodnictwem Egiptu, Premier Iraku, bawiący właśnie w Egipcie, przedłożył premierowi egipskiemu Nokrashy Pasza konkretny plan zaakceptowany już przez inne państwa, należące do Ligi Arabskiej.

Nie ma rozmów pokojowych między Izraelem a Arabami

TEL AWIW (obsł. wł.). W związku z wiadomościami, które ukazały się w dzienniku „New York Herald Tribune“ i innych pismach zagranicznych oraz były transmitowane przez radio nowojorskie o toczących się rzekomo rozmowach pokojowych między przedstawicielami izraelskimi a arabskimi w jednej ze stolic europejskich, oficjalny rzecznik żydowski oświadczył co następuje:

„Minister Spraw Zagranicznych M. Szerok, który według tych pogłosek miał złożyć to oświadczenie, w rzeczywistości powiadał na sesji Wielkiego Komitetu Wykonawczego Organizacji Syjonistycznej tylko to, że do Rządu Izraela dotarły wiadomości o wysiłkach, czynionych przez pewną koła arabskie w kierunku nawiązania kontaktu z Izraelem”.

Ameryka grozi Czechosłowacji

w związku z dostarczeniem pomocy Izraelowi

LONDYN (MNS) Korespondent „Al Harnizmar“ Jon Kimchi pisze:

W rządowych kółach brytyjskich daje się zauważyć coraz silniejsze zaniepokojenie wywołane rosnącą popularnością Związku Radzieckiego w Izraelu. Popyt Amerykan w Izraelu osłabła się znacznie. Po ciągnęto to za sobą dalszy wzrost popularności krajów Europy Wschodniej, na których pomocy Izrael może jedynie liczyć. Le wica społeczna w Izraelu zyskuje coraz większe wpływy i należy się liczyć z jej sukcesem w nadchodzących wyborach.

Rząd Stanów Zjednoczonych wystosował do niektórych państw europejskich w tej liczbie do Czechosłowacji ostrą notę, w której „ostrzega“ te państwa przed... udzieleniem pomocy Izraelowi, co zdaniem USA stoi w sprzeczności z decyzjami Rady Bezpieczeństwa. Nie ulega wątpliwości, że Stany Zjednoczone wytykają swe siły na całej długości frontu dyplomatycznego, by nie dopuścić do dalszego wzrostu sił Izraela. W kółach amerykańskich w Genewie zwraca się uwagę na fakt, że Stany Zjednoczone wypełniają „wiernie“ obietnicę daną Bernadotte'owi, iż będą wywierać presję na państwo Izrael.

Nie widać natomiast weale, by jakikolwiek nacisk wywierany był na Egipt, który nieprzerwanie czyni zakupy broni w krajach Europy zachodniej.

Odnosi się wrażenie, że stanowiskiem USA wobec Izraela kierują bardziej wypadki, rozgrywane się w Berlinie, aniżeli na Bliskim Wschodzie. Jest jasne, że ostatnia interwencja Ameryki przeciwko Izraelowi wywołała natychmiastowy oddźwięk Europy Wschodniej i widoczne konsekwencje.

Wydaje się, że Izrael przeciwstawia się presji Zachodu. Opór ten jednak nie będzie łatwy wobec wrogości, z jaką się spotyka. Jeżeli obecny kierunek zostanie zachowany, Zachód stanie w obliczu groźby utraty ważnej strefy wschodniej części Morza Śródziemnego.

Koła zbliżone do mediatora zgadzają się, że nie istnieje obecnie niebezpieczeństwo dalszej, otwartej wojny w Palestynie. Zda niem tych kół wszelkie próby postawienia Arabów wobec faktów dokonanych, jakie mogłyby być podjęte przez izraelskie koła wojskowe, zostały z góry uniemożliwione na skutek ostrzeżenia skierowanego przez USA do tych kół. Stany Zjednoczone zagroziły mianowicie, że „wyciągną surowe konsekwencje“, jeżeli Żydzi odważą się na jakikolwiek kroki przed sesją Generalnego Zgromadzenia.

Z drugiej jednak strony materiały, jakimi rozporządza mediator wskazują, że żadne z państw arabskich nie posiada w tej chwili dostatecznych środków na wznowienie wojny na wielką skalę w Palestynie. Wydaje się, że Legion Arabski króla Abdullii jest pozbawiony rezerw i kadr wyszkolonych specjalistów. Mediator wyraża stanowczą wątpliwość co do możliwości utrzymania przez Legion Arabski swych pozycji na Starym Mieście w Jerozolimie, w razie gdyby zostały one zaatakowane. Jeszcze bardziej wątpli on w zdolność podjęcia przez Legion efektywnych operacji przeciwko żydowskiej części Jerozolimy. Nie posiada on ani ludzi ani sprzętu dla przeprowadzenia swych planów.

W kółach ONZ podkreśla się zgodnie, że Żydzi mają wyjątkową okazję do wykorzystania swej dogodnej sytuacji. Natomiast mediator wykorzystując presję USA, usiłuje „przekonać“ przywódców żydowskich, że wykorzystanie tej okazji, byłoby z ich strony największym „szaleństwem“. Wydaje się, że Arabowie starają się wykorzystać to współczucie, z jakim się spotykają. Uważa się powszechnie, że

Kurs dla lekarzy obozów D. P.

MONACHIUM (ITA). Rozpoczęły się tu dwu i pół miesięczne seminaria dla lekarzy obozów D. P. Większość wykładowców stanowią specjaliści, którzy przyjechali z Ameryki. Liczba uczestników każdego kursu waha się od siedemdziesięciu do osiemdziesięciu osób.

Pismo inżynierów

MONACHIUM (ITA). Ukazał się tu pierwszy numer czasopisma, wydanego przez Stowarzyszenie Inżynierów Żydowskich. Pismo wychodzi w trzech językach — hebrajskim, żydowskim i niemieckim — z przewagą języka hebrajskiego.

ostatnia wizyta Glubb Paszy w Londynie miała na celu uzupełnienie braków Legionu Arabskiego w ekwipunku i dostawach wojennych. Również rząd egipski czyni obecnie wyjątkowo wielkie zakupy materiału wojennego — w niewiele mniejszej skali rządu Iraku i Syrii.

Oczekuje się, że pierwszą propozycją, jaką wysunie Bernadotte wobec Generalnego Zgromadzenia ONZ będzie dalsze wzmocnienie rozejmu drogą demobilizacji obu stron i ustanowienie strefy nieczyjej wzdłuż całej długości frontu. Realizacja tego wniosku miałaby rzekomo zapewnić stabilizację rozejmu i pozwoliłaby zyskać dostatecznie dużo czasu dla opracowania długoterminowego porozumienia.

Po zakończeniu wyborów prezydenckich w USA, Departament Stanu zapewni sobie całkowitą swobodę działania niezależnie od obietnic, jakie uczyniono w okresie wyborczym. Ten czynnik zwróci się swym ostrzem przeciwko Żydom. Z drugiej strony nastąpiło pewne zmniejszenie się zainteresowania sprawą uchodźców arabskich.

Jak zaznaczają, pierwszym zagadnieniem jest organizacja pomocy. Żadne z zainteresowanych państw arabskich nie posiada aparatu, który mógłby dać gwarancję, że dostarczona pomoc rzeczywiście dotrze do najbardziej potrzebujących uchodźców. Celem zapewnienia efektywności pomocy, musiałby zostać utworzony stu procentowo międzynarodowy aparat. Wątpliwym jest jednak, czy zgodzą się na to Arabowie.

Odnośnie osiedlenia uchodźców arabskich z Izraela, wydaje się, iż jest to sprawa niezwykle trudna do przeprowadzenia. Po pierwsze, ani jeden uchodźca nie może być osiedlony w arabskiej części Palestyny. Po drugie, eksperci kwestionują zdolność administracji arabskiej w Transjordanii Iraku czy Syrii, do przeprowadzenia takiego osiedlenia. W rzeczywistości ogólnie panuje mniemanie, że uchodźcy arabscy nie pragną znajdować się pod panowaniem innych Arabów, znaczną ich większość wyraża życzenie powrotu do Izraela.

Hr. Bernadotte proponuje dopiero Ogólnemu Zgromadzeniu, aby uchodźcy arabscy mieli prawo, powrócić do swoich mieszkań w Izraelu, po zakończeniu działań wojennych.

Agenci brytyjscy organizatorami pogromów antyżydowskich w Kairze

LONDYN (obsł. wł.). — Według doniesień z Kairu, pozycja ambasady brytyjskiej w okresie rozruchów antyżydowskich nasuwa podejrzenie, że brytyjscy agenci „Intelligence Service“ w Egipcie mieli poważny udział w zorganizowaniu tych rozruchów. W związku z wiadomością o proteście rządu francuskiego i brytyjskiego przeciwko ekscesom wobec obcych obywateli narodowości żydowskiej, rzecznik Foreign Office oświadczył, że w Londynie nie o tym nie wiadomo.

PARYŻ (ITA). Na jednym z ostatnich posiedzeń gabinetu francuskiego minister spraw zagranicznych Robert Schuman, złożył sprawozdanie o internowaniu Żydów farneskich, których liczba nie została podana przez rząd egipski, w czasie antyżydowskich represji, które miały miejsce w ubiegłym miesiącu.

Gabinet przedyskutował również na tym

posiedzeniu sprawę skonfiskowania przez egipskie urzędy celne towarów ze staków francuskich. Jak donoszą, francuski ambasador kilkakrotnie interweniował bezskutecznie u rządu kairskiego, zarówno w sprawie internowanych obywateli francuskich, jak i w sprawie konfiskaty ładunków okrętowych. Rząd francuski będzie się domagał kompensacji za oba te rodzaje wypadków.

Papierosy kanadyjskie dla Izraela

OTTAWA (ITA). Podczas drugiej, w ciągu ostatnich paru tygodni, wizyty swojej w Kanadzie, przedstawiciel misji handlowej Izraela oświadczył, że rząd Izraela zamierza do ukończenia wojny zawrzeć z Kanadą transakcję handlową na sumę 20 milionów dolarów.

Rzecznik oświadczył, że w ciągu ostatnich dziesięciu dni misja otrzymała pozwolenie na

Dyskusje o przyszłości Organizacji Syjonistycznej

TEL-AWIW (obsł. wł.). Od szeregu dni trwają posiedzenia egzekutywy Agencji Żydowskiej. Na posiedzeniach tych zarysowała się różnica zdań co do przyszłego składu egzekutywy. Amerykańscy członkowie egzekutywy, na czele których stoją: dr. Silver i dr. Neuman domagają się, aby członkowie gabinetu Izraela ustąpili z egzekutywy nie czekając na następny kongres syjonistyczny. Amerykanie sprzeciwiają się również pogładowi Ben-Guriona, że należy zamknąć oddziały Agencji Żydowskiej w Londynie i Nowym Jorku i ześrodkować całą administrację w Jerozolimie. Chcą oni zachować oddział londyński, który ma się zajmować sprawami imigracyjnymi oraz oddział nowojorski dla kierowania sprawami finansowymi.

Na posiedzeniu amerykańskich członków egzekutywy w Tel-Awiwie, uczestnicy zaaprobowali stanowisko zajęte przez dr. Silvera i dr. Neumanna i zagrozili rezygnacją w wypadku, gdy zostaną przegłoszani.

Zagadnienia te były omawiane również na posiedzeniu egzekutywy konferencji Ogólnych Syjonistów. Profesor Z. Brodecki, dr. Bernstein, dr. Nachum Goldman, dr. Silver, Roza Halpern i dr. Neuman domagali się kategorycznie rezygnacji ministrów Izraela z egzekutywy w interesach działalności syjonistycznej zagranicą.

Utrzymali oni, że dalszy udział ministrów Izraela w egzekutywie, obarczy syjonistów zagranicznych odpowiedzialnością za rozwój państwa Izraela i ograniczy działalność Światowej Organizacji Syjonistycznej do ram ruchu filantropijnego. Z obecnych na posiedzeniu tym dwóch członków gabinetu izraelskiego, dr. Bernstein stanowczo wypowiedział się za separacją Światowej Organizacji Syjonistycznej od Państwa Izraela, podczas gdy Iczhak Grynbaum oświadczył, że będzie głosował przeciwko tej propozycji.

Przed kilku dniami, amerykańscy członkowie egzekutywy omawiali problemy finansowe z ministrem finansów Izraela, Eliezerem Kaplanem. Omawiane były szczegóły dotyczące uzyskania za granicą funduszy dla potrzeb finansowych nowego państwa.

Dyskusja na sesji Komitetu Wykonawczego Organizacji Syjonistycznej

TEL-AWIW (obsł. wł.). W dalszych obradach Komitetu Wykonawczego Organizacji Syjonistycznej wystąpił dr. Silver.

Po dokonaniu przeglądu pracy politycznej wydziału Agencji Żydowskiej w Stanach Zjednoczonych, dr. Silver oświadczył, że obecna sesja Komitetu Wykonawczego odbywa się w o wiele pomyślniejszych okolicznościach, niż sesja kwietniowa, która odbyła się w obliczu nagłego zwrotu w polityce amerykańskiej, na rzecz niedopuszczenia do utworzenia państwa żydowskiego.

Nasz naród winien pamiętać, że jedynie dzięki niewzruszonemu męstwu całego narodu powstało trzecie państwo żydowskie. Historia wykazuje wyraźnie, że pierwsze i drugie państwo żydowskie utworzone zostały w ten sam sposób.

Dr. Silver powiedział dalej, że „najwybitniejszym politycznym i ekonomicznym czynnikiem znajdującym się za linią frontu, jest żydostwo amerykańskie“. Mówca opisał sytuację, która wytworzyła się w Ameryce po poparciu przez Amerykę planu podziału, a następnie po jej odstąpieniu od tego planu i zastąpieniu go różnymi innymi propozycjami w rodzaju powiernictwa. Prasa amerykańska krytykowała ostro zmianę polityki rządu, lecz największe znaczenie miało proklamowanie przez naród żydowski państwa Izrael wówczas, gdy toczyły się debaty w Lake Success. Wysiłki amerykańskich syjonistów skierowane są obecnie w kierunku uzyskania od swego rządu uznania Izraela de jure, przyjęcia do ONZ i udzielenia mu odpowiedniej pożyczki. W wypadku wznowienia się działań wojennych, powiedział dr. Silver, syjonistami amerykańskimi będą się domagał natychmiastowego zniesienia embarga. Silver wyraził nadzieję, że chociaż na politykę Waszyngtonu duży wpływ ma stanowisko Bevena, to jednak ostatecznie rząd amerykański znajdzie się po stronie Izraela. Dr. Silver wezwał żydostwo amerykańskie do pełnego udziału w przyszłej pracy światowej Organizacji Sy-

jonistycznej i podkreślił, że zakres działania amerykańskiej sekcji Agencji Żydowskiej musi być rozszerzony w celu zmobilizowania ogromnych potencjalnych możliwości i resursów Żydostwa amerykańskiego, aby zachować i rozwinąć potężny ruch syjonistyczny, który służyć będzie obronie i rozwojowi Izraela.

PRZEMÓWIENIE DR. IZRAELA GOLDSTEINA.

Dr. Izrael Goldstein wyraził uznanie dla rządu Izraela, który swoją mocną postawą rozwiązał ostry kryzys wewnętrzny. — Zdaniem mówcy nie nastąpi jeszcze czas na ostre dyskusje co do podziału funkcji między organizacją syjonistyczną a państwem Izraela. Najlepiej jest zaczekać pół roku, aż się zbierze Kongres Syjonistyczny.

DR. BERNARD JOSEPH O EPOPEI JEROZOLIMY.

Gubernator wojskowy Jerozolimy, dr. B. Joseph powiedział m. in.: „Agencja Żydowska uczyniła swego czasu odpowiednie przygotowania na wypadek obciążenia, przygotowała zapasy żywności i wody. Były okresy, gdy ludność otrzymywała połowę minimalnej potrzebnej do wyżywienia normy chleba, były również długie okresy, kiedy nie można było dostać mięsa, mleka, jaj, ryb i warzyw. Duch ludności w okresie bezustannego, okrutnego bombardowania był tego rodzaju, że żaden pisarz, czy poeta nie potrafił tego opisać. Mieszkańcy Jerozolimy widzą i odczuwają na własnej skórze, jak wprowadza się w życie rozejm — codzienna strzelanina z armat i karabinów, codzienne nowe pogwałcenia i naruszenia rozejmu. Żydzi ponoszą straty w zabitych i rannych, a mimo to im samym stawia się zarzuty o naruszeniu rozejmu. Trudno też wierzyć, że świat chrześcijański interesuje się losem Miasta Świętego, gdy jesteśmy świadkami bezczynności, w chwili kiedy miasto było beztroskie bombardowane i obojętności, kiedy oficerowie angielscy kierowali

tymi bateriami. Ani Niemcy, ani Turcy, nie bombardowali miasta podczas poprzedniej wojny światowej, natomiast Anglicy uważali, że mogą to uczynić. Nikt nie posyłał żywności do Jerozolimy, żadne samoloty nie sprowadzały do miasta najniezbędniejszych rzeczy. Żydzi jerozolimscy przekonani są, że nie jest możliwy żaden układ polityczny, który nie zapewni istnienia korytarza dla Żydów z Izraela do Jerozolimy. Kiedyś wydadł się nieuniknionym, że Jerozolima zostanie umiędzynarodowiona, lecz dzisiaj żaden Żyd w Jerozolimie nie uważa tego za możliwe. Jeżeli hr. Bernadotte mógł zaproponować oddanie miasta kilku potentatom arabskim i dopuścić, aby stało się ono mułmańskim, nie widzimy żadnego powodu dla którego Jerozolima nie miałaby się stać żydowską i rzeczywiście się tego domagać my“.

W konkluzji dr. Joseph wycylił szereg propozycji dla Organizacji Syjonistycznej odnośnie Jerozolimy. W celu zapewnienia ekonomicznej przyszłości miasta, musi być zabezpieczony dopływ kapitałów celem rozwoju przemysłu i handlu. Konieczne jest rozpoczęcie rekonstrukcji i odbudowy uszkodzonych i podminowanych domów i innych obiektów. Jerozolima winna stać się centrum kulturalnym, jak również ośrodkiem wydawniczym, publikującym dla Żydów całego świata miliony książek i innych wydawnictw. Powinna ona stać się także ośrodkiem zdrowotnym i medycznym. Podstawą dla tego winna zapewnić Hadassa. Winien być wprowadzony w życie plan Keren Kajemet zbudowania w Jerozolimie miasta uniwersyteckiego. Jerozolima musi mieć budownictwo mieszkaniowe zorganizowane na wielką skalę. Potrzebuje ona dużo przywoitych mieszkań dla robotników i hoteli dla zwiedzających. Wzgórza Jerozolimy muszą być zabudowane dla zapewnienia przyszłości miasta, jego rozwoju i bezpieczeństwa.

Dalszy przebieg obrad podamy w numerze następnym.

Wielkie plany rozbudowy Izraela

Min. pracy tow. Bentow opowiada dziennikarzom o pracy i projektach swego ministerstwa

TEL-AWIV (obsł. wł.). — Jak już krótko donieśliśmy w jednym z poprzednich numerów, min. pracy tow. Bentow przedstawił na konferencji prasowej obszernie sprawozdanie z działalności ministerstwa oraz podległych mu instytucji. Referował również zagadnienie planowania budownictwa nowych mieszkań, które przewiduje 80 tys. nowych mieszkań, do czego należy inwestować 50 milionów funtów. Przygotowywane są plany wielkiej budowy autostrady Eilat — Metula, mającej stanowić jeden z odcinków drogi Cape-town — Moskwa i Londyn — Bombaj. Następny projekt przewiduje budowę kolei podziemnej na trasie Haifa — Tel-Awiv, przy czym odległość ta będzie przebywana w ciągu 45 minut. Planowane inwestycje mogą przynieść wiele korzyści, nasuwa się jedynie pytanie, czy zyski będą płynąć do kieszeni prywatnych przedsiębiorców, czy też na rzecz państwa. Ze wzrostem cen ziemi, który będzie rezultatem owych inwestycji, znajdują się fundusze na ich realizację. Koniecznym jest w pierwszym rzędzie rozmach i poparcie ze strony społeczeństwa dla planów.

„Skończyliśmy pierwsze stadium organizacji ministerstwa — mówi minister Bentow — i mamy kadry młodych ludzi, zdolnych i z inicjatywą. Ministerstwo zostało podzielone na 4 departamenty: pracy, siły ludzkiej, robót publicznych i planowania krajowego.

Departament siły ludzkiej, którym kieruje tow. M. Bader, ma specjalne zadania wojenne. Zajmuje się mobilizowaniem siły ludzkiej dla potrzeb wojennych, zamiana ludzi w gałęziach produkcji na osoby zwolnione z niej oraz wydawanie decyzji o zwolnieniu ze służby wojskowej szczególnie koniecznych pracowników w przemyśle. Departament ustala również, jakie fabryki służą sprawom obrony i skierowuje do nich robotników.

Departament pracy, na czele którego stoi tow. Swierdłow, otacza specjalną troską świat pracy. Wydział ten zajmuje się również opracowywaniem planu robót publicznych w okresie powojennym, zwraca uwagę na warunki pracy. Przygotowuje się projekty odszkodowań dla robotników w wyniku wypadku przy pracy, chorobowe etc., ustawę w sprawie zatrudnienia nieletnich, kwestie wyrównania dodatku drożyznianego w związku ze wzrostem cen. Departament ten koordynuje swą pracę z Histadrut Haowolim i ze związkiem przemysłowców.

Kwestia ubezpieczeń społecznych wymaga zasadniczej reformy. Fabrykanci narzekają na ciężary, jakimi zostali obciążeni w związku z ich udziałem w ubezpieczeniach społecznych, ponieważ normy składek ubezpieczeniowych są ustalone na podstawie zarobków robotników, a nie według zysków przedsiębiorców. Należy więc przeprowadzić reformę, która wzięłaby pod uwagę rentowność poszczególnego przedsiębiorstwa,

która powinna stać się podstawą wymiaru składek ubezpieczeniowych. Jeżeli rolnicy i fabrykanci żądają reformy ubezpieczeń społecznych, powinni poprzeć taki system podatkowy, który może zabezpieczyć państwu dostateczne środki dla finansowania własnego udziału w ubezpieczeniach społecznych.

Departament pracy zajmuje się planami zatrudnienia po wojnie 120.000 zdemobilizowanych i nowych imigrantów, aby nie spowodować bezrobocia po wojnie. Żołnierze mają prawo żądać, aby już obecnie troszczono się o ich los po zakończeniu wojny. Jest przygotowana specjalna anketa dla żołnierza, celem ustalenia ich kwalifikacji, miejsca pracy itp.

Departament robót publicznych kierowany przez tow. Lindera, zajmuje

się naprawą zniszczonych dróg, budową nowych szos, opieką nad budynkami rządowymi, regulacją dostarczania wody, sprawami kanalizacji i utrzymania lotnisk. Udało się uporządkować główne szosy w kraju, które były zniszczone w toku działań wojennych. Postawiono wiele mostów zniszczonych w czasie wojny.

Ostatni departament, stanowiący nowum w Palestynie, zajmuje się planowaniem. Na czele jego stoi tow. inż. Szaron.

W ministerstwie znajduje się również specjalny wydział dla opieki nad robotnikami arabskimi. Czyni się wysiłki dla zmniejszenia bezrobocia wśród Arabów, szczególnie w Naceret przygotowano plany, umożliwiające zatrudnienie wielu robotników arabskich.

Zawiadamiamy o wielkiej stracie, którą ponikła literatura i kultura żydowska z powodu śmierci wybitnego pisarza żydowskiego, dramaturgia i poety

Pereca Hirszbejna

który zmarł w Los Angeles (Stany Zjednoczone) w wieku lat 63

CZĘŚĆ JEGO PAMIĘCI!

Związek Literatów i Dziennikarzy Żydowskich w Polsce

Apel do Kongresu Intelktualistów

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie powołany do obrony moralnych i materialnych interesów Uniwersytetu zwraca się z gorącym apelem do światowego Kongresu Intelktualistów w Obronie Pokoju, by stanął w obronie zagrożonych przez agresję dobr kulturalnych Izraela i świata cywilizowanego w Palestynie wśród których poczesne miejsce zaj-

muje Uniwersytet Hebrajski wraz ze swoją biblioteką i zbiorami oraz by przez przyjęcie odpowiedzialnej uchwały dał wyraz konieczności jak najrychlejszego zawarcia w Palestynie trwałego pokoju dającego gwarancję swobodnego rozwoju i harmonijnego współżycia państwa Izrael i państwa arabskiego powołanych do życia uchwałą ONZ.

Spotkanie z młodzieżą żydowską z zagranicy

LÓDŹ (ZAP). 26 bm. odbył się w Łodzi imponujący wiec — spotkanie delegatów Żydów na Międzynarodową Konferencję Młodzieży Pracującej z ludnością żydowską.

Wielka sala Filharmonii Łódzkiej nie mogła pomieścić tłumy publiczności, który przybył powitać delegatów młodzieży Izraela, Francji i USA i zamianować swą solidarność ze społeczeństwem żydowskim w Palestynie, walczącym o niepodległość.

Wiecz zajął kierownik Wydz. Młodz. WKŻ — Łódź, ob. Bergman, który udzielił głosu przedstawicielowi ZMP — ob. Kozłowskiemu. Przedstawiciel Związku Młodzieży Polskiej serdecznie powitał delegatów i zapewnił ich o poparciu demokratycznej młodzieży polskiej dla sprawy Izraela.

Rozentuzjowana publiczność powitała wystąpienie ob. Kozłowskiego odśpiewaniem hymnu Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej.

W imieniu CKŻP przemówił ob. Kwaternko. Z kolei głos zabrali goście. Przedstawi-

ciel Hanoar Haowed — Nachman Ryżyk mówił o bohaterskiej walce Żydów w Izraelu o wolność i niepodległość i zapowiedział do obecnych o okazanie maksymalnej pomocy walczącym. Przemówienie ob. Ryżyka powitano odśpiewaniem „Hatikwy”. Jehuda Soberski, przedstawiciel Haszomer Hacair podkreślił w swym wystąpieniu poważny udział młodzieży żydowskiej Izraela w walkach frontowych. Walka nasza — powiedział on — musi być bliska sercu każdego prawdziwego demokraty, gdyż toczy się o niepodległość, o demokratyczne państwo żydowskie.

Przedstawiciel Zw. Młodz. Komunistycznej Izraela Sasa Chejnin podkreśla wolnościowy i antyimperialistyczny charakter wojny w Palestynie. Przeciwno nam — powiedział on — stoi feudalna reakcja arabska i anglosaski imperializm, z nami jest świat postępu i demokracji. Toczmy walkę na jednym z odcinków ogólnoswiatowej batalii o nowy świat. Jesteśmy pewni zwycięstwa.

Z kolei przemówili przedstawiciele delegacji francuskiej i amerykańskiej. Wiec zakończono odśpiewaniem „Międzynarodówki”.

W niedzielę 29 bm. bawiła na Górnym Śląsku delegacja Młodzieży Pracującej z państwa Izrael, USA i Kanady. Staraniem Wojewódzkiego Komitetu żydowskiego odbyło się w tym dniu w sali Domu Kultury Zw. Zaw. wielkie Zgromadzenie Ludowe z udziałem delegatów Żydów na Międzynarodowy Kongres Młodzieży Prac-

W KILKU WIERSZACH

PIERWSZE PASZPORTY IZRAELSKIE

TEL-AWIV (obsł. wł.). Dnia 25 sierpnia minister spraw zagranicznych podpisał pierwsze paszporty dyplomatyczne państwa. Paszporty Nr 1 i Nr 2 wypisane zostały na nazwisko Prezydenta dra Chaima Weizmana i jego małżonki. Paszport Nr 3 wydany został Goldzie Meyerson, posłowi w Moskwie, pozostałe paszporty wydane zostały członkom poselstwa moskiewskiego.

IRAK DOMAGA SIĘ, ABY OFICEROWIE ANGIELSCY OPUŚCILI LEGION

TEL-AWIV (obsł. wł.). Kairskie radio podaje z wiarygodnych źródeł, że rząd iracki zawiadomił ambasadora angielskiego w Iraku, iż oficerowie angielscy w Legionie będą musieli zwolnić się ze służby lub udać się na długotrwały „urlop”. Przyczyną tego kroku jest fakt, iż Irak sprzeciwia się, by w zjednoczonych oddziałach wojskowych iracko-transjordańskich znajdowali się oficerowie brytyjscy.

POMOC INDII DLA UCHODźCÓW ARABSKICH

TEL-AWIV (Palcor). Prowadzone są obecnie pertraktacje w sprawie przedstawienia Izraela do Międzynarodowego Zjednoczenia Pocztowego. Kuba jest czterdziestym krajem, który nawiązał łączność pocztową z Izraelem. Izraelskie urzędy pocztowe przysyłają telegramy zagraniczne w języku: hebrajskim, arabskim, francuskim, angielskim i rosyjskim.

NIE BĘDZIE WYMIANY ŻYDÓW NA ARABÓW

TEL-AWIV (obsł. wł.). Jak oświadczył rzecznik Wydziału dla spraw Bliskiego Wschodu przy ministerstwie spraw zagranicznych Izraela, transfer między Żydami w krajach arabskich, a uchodźcami arabskimi z Palestyny nie jest możliwy do przeprowadzenia.

Rzecznik stwierdził, że oba te zagadnienia będą bezwzględnie przedyskutowane podczas pertraktacji pokojowych i że Izrael będzie domagał się, aby Żydzi z krajów arabskich, którzy zechcą udać się do Izraela, mieli prawo to uczynić.

NOWE MONETY IZRAELA.

TEL-AWIV (obsł. wł.). Został oficjalnie podane do wiadomości, że rząd Izraela importuje metale, celem wypuszczenia własnych monet. W obecnej chwili daje się odczuć w Izraelu ostry brak monet. Rząd postanowił nie emitować banknotów na małe sumy.

Ze sportu

WL. Ż. K. S. BIAŁA LIPNIK — Ż. K. S. MAKABI BIELSKO 2:2 (1:0)

W dniu 27 sierpnia odbyły się na boisku WL. Ż. K. S. Biała-Lipnik zawody piłki nożnej pomiędzy wyżej wymienionymi drużynami. Pierwsza połowa gry należała do drużyny Biała-Lipnik, która prawie bez przerwy gościła pod bramką Makabi. Jedynie dzięki wspaniałej grze obrońców Pillera i Langa drużyna Makabi uchroniona została w tej połowie gry od większej przegranej. Dopiero po przerwie drużyna Makabi nawiązała równorzędną grę i gościła często pod bramką przeciwnika.

DZIEŁA NAUKOWE DLA UNIwersytetu HEBRAJSKIEGO BUDAPEST (ITA). Słynna biblioteka zmarłego rabina naczelnego Szegedu Immanauela Loewa przekazana została Muzeum Żydowskiemu na Węgrzech. Dział ksiązek naukowych biblioteki zostanie przesłany do Uniwersytetu w Jerozolimie.

W drużynie Makabi wyróżnili się: Pempfer w bramce oraz Piller i Lang na obronie. Bramki dla Makabi zdobyli: Lang i Weinreb po jednej, dla Biała-Lipnik Kucharski i Auter. Sędziował P. Machinko bardzo dobrze. Widzów okolo 400. (APPEL).

Ziomkostwo Lwowian we Wrocławiu, zawiadamia, że dnia 5 września r.b. o godzinie 8.30, w Synagodze we Wrocławiu ul. Włodkiewicza 5, odbędzie się

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

w 6-tą rocznicę »Akcji sierpniowej«, ku czci pomordowanych, przez ślepaczy hitlerowskich 60.000 Żydów, na które sprasza się wszystkich, którym droga jest pamięć B.P. ofiar.

IZRAEL OTRZYMUJE MASZYNY.

NEW YORK (Ita) W Detroit odbyło się uroczyste przekazanie Izraelowi przez przedstawicieli gminy żydowskiej stanu Michigan, mechanizmów i instalacji wartości 100.000 dolarów. W imieniu państwa żydowskiego, maszynę przyjął Josef Jakobson. W uroczystości wzięł udział przedstawiciel Armii Izraela, pułkownik Ben-Arei.

Wiedomości z KRAJU

POŻEGNANIE KIBUCU Z LEGNICY.

Z okazji odjazdu do Erec kibucu „Haszomer Hacair“ w Legnicy, urządzono wieczór pożegnalny z udziałem wszystkich członków kibucu, członków obu bratnich partii oraz licznych gości.

W wygłoszonych przemówieniach podkreślono wagę tego wydarzenia jako wyraz niezłomnego dążenia młodzieży żydowskiej do alii, walki i realizacji dzieła chałucowego w odbudowie ojczyzny.

W sobotę 21 bm. w domu kibucu urządzono wieczór pożegnalny o charakterze wewnętrznym, z udziałem zaproszonych gości. Z ramienia kibucu przemówienia wygłosili: tow. tow. Jakób Prag, Michael Eisenberg, Michael Teichholz oraz Dawid Tokler. W imieniu Komendy Naczelnej, odjeżdżające grupy pożegnał tow. Szalom Chmiel, który szczególnie podkreślił znaczenie wychowania sportowego dla przygotowania najbardziej ofiarnych jednostek do pracy z kibucem i dla walki na frontach.

W swoich wystąpieniach tow. tow. Irena Adamowicz, M. Sade, Z. Berg, Zilbermandel i M. Schneider — zgodnie wyrazili swe najgorętsze sympatie i najszczerze życzenia w imieniu przyjaciół kibucu.

KAT HITLEROWSKI PRZED SĄDEM.

Przed sądem okręgowym w Sosnowcu, rozpoczęła się rozprawa przeciwko Niemcowi — Kucyńskiemu, który zajmował urząd kierownika oddz. żydowskiego Sonderabteilung SS na Zagłębie i Górnym Śląsku.

Piętnastu ów urządk. Kucyński był faktycznym panem życia i śmierci 60.000 Żydów powyższego okręgu.

Na rozprawę wezwano ponad 40 świadków oskarżenia.

Rozprawa, która potrwa około 2 tygodni, wywołała zrozumiałe zainteresowanie wśród ludności żydowskiej. (ak.)

Stefanowi i Celinie Gelbartom

przesyłają najserdeczniejsze życzenia z okazji narodzin córki

R. Cederbaum AIC Poznańscy, H. Sztrachman, K. Blumenfeld, Z. Glikman F. Lubelska, Nusbaumowie, G. Jakiłowicz, Sz. Kac H. Sperber, M. Weintraub E. Kozackow

SZERZENIE WIEDZY ZAWODOWEJ WŚRÓD MŁODZIEŻY ŻYDOWSKIEJ W POLSCE.

W styczniu br. została założona na bazie Kursów Trykotarsko-Pończosznicych ORT'u w Legnicy „Roczna Szkoła Dziewiarska“ (Trykotarska) przeznaczona dla młodzieży w wieku do lat 25.

Kierownictwo ORT'u postawiło sobie za cel wyszkolenie nowych kadr specjalistów-dziwiarzy. Przed wojną, Żydzi należeli do najlepszych fachowców branży dziewiarskiej w Polsce.

Program Rocznej Szkoły Dziewiarskiej obejmuje przedmioty ściśle zawodowe i zakres przedmiotów ogólnokształcących w ramach 7 oddz. Oprócz przedmiotów teoretycznych, uczniowie praktykują we własnych warsztatach, posiadających 10 maszyn dziewiarskich, mechaniczne szpularki, overlock itp. Szkoła nasza może już pochwalić się sukcesami. Uczniowie nasi podczas wakacji praktykowali w naszych warsztatach i wykonywali zamówienia dla Centrali Gospodarczej „Solidarność“ i produkcja została przyjęta jako 1 gatunek.

Wśród kilkunastu naszych starych absolwentów, zatrudnionych w miejscowym państwowym przemyśle dziewiarskim posiadamy 2 przedowników pracy, a reszta stale wykonuje normy produkcyjne na przeszło 130 proc.

Kilku naszych uczniów wyjechało do Erec, gdzie będą zatrudnieni w nowobudującym się przemyśle dziewiarskim Izraela.

Uczniowie Rocznej Szkoły Dziewiarskiej ORT'u podczas pobytu w szkole korzystają z bursy z całkowitym utrzymaniem i otrzymują stypendia, wynoszące od 3000 zł. miesięcznie.

Za prace z tytułu wykonania zamówień dla Centrali Gospodarczej „Solidarność“, uczniowie nasi otrzymują wynagrodzenie wg. stawek robotników spółdzielni dziewiarskich.

Obecnie Kierownictwo ORT'u przyjmuje nowe zapisy młodzieży żydowskiej do Rocznej Szkoły Trykotarskiej ORT'u w Legnicy. Wzywa się wszystkie organizacje młodzieżowe do kierowania swą młodzieżą na naukę i prace do ORT'u w Legnicy.

Adres szkoły: Roczna Szkoła Dziewiarska ORT'u, Legnica, Muzealna 2.

AKADEMICY SYJONISTI SOCJALIŚCI

zapraszają na wieczór poświęcony światowemu Kongresowi Intelektualistów we Wrocławiu, na którym kol. dr. S. Epsztejn wygłosi referat n. 1.

Nauka a postęp społeczny. Odczyt odbędzie się w środę, dnia 1. 9. 1948 r. w lokalu przy ul. Narutowicza 25 (front pierwsze piętro).

Memoriał do Kongresu Intelektualistów złożony przez delegatów żydowskich

W imieniu Żydów, cudem ocalałych z rąk hitlerowskich siepaczy, witamy obecny zjazd intelektualistów w obronie pokoju, który jest zasadniczym warunkiem wszelkiej kultury. Cieszy nas, że Kongres odbywa się na Dolnym Śląsku, w miejscu przeznaczonym przez Hitlera na jedną z mogił żydostwa, a która stała się dzięki wysiłkom nowej Polski — ośrodkiem twórczej pracy i odrodzenia resztek polskiego żydostwa.

My, Żydzi, którzy może najbardziej w świecie odczuliśmy skutki drugiej wojny światowej, wiemy, co to znaczy wojna. Druga wojna światowa, rozpętnana przez państwa faszystowskie, omal nie przyniosła zagłady dla wszystkich Żydów Europy. Hitlerowskie Niemcy nie zawahały się nawet podać oficjalnie i publicznie, że zniszczenie ogółu żydostwa na świecie jest jednym z celów, do których dążą. Nad urzędywistnieniem tego celu pracowały nie tylko policja, SS, władze partyjne czy wojskowe, ale między innymi — a może być, że w pierwszym rzędzie, zajmowali się tym zagadnieniem niemieccy pisarze, poeci, uczeni i to zarówno teoretycy (profesorowie nauk humanistycznych, wykładający etykę czy zasady religii, którzy uzasadniali słuszność założenia hitleryzmu), jak i praktycy, którzy swoimi radami, wskazówkami, planami, konkretnie te założenia wprowadzili w czyn. Ich to dziełem jest powstanie nowoczesnego typu mordowni ludności, przeznaczonej na zagładę całych narodów, znanej pod nazwą „obóz koncentracyjny“. Obóz taki wyposażony był po największej części w najnowsze wynalazki nauki niemieckiej, w narzędzie zbrodni masowych — komory gazowe. Oświęcim, Majdanek, Treblinka, Solibór i wiele innych — to nie tylko miejsca zbrodni niemieckich, ale też teren badań licznych rzesz uczonych niemieckich, szukających wciąż coraz nowszych, bardziej udoskonalonych narzędzi zbrodni. Niech to będzie wspomniane na zjeździe intelektualistów całego świata — na wieczną hańbę niemieckiej nauki. Sześć milionów Żydów zginęło na ziemiach okupowanych przez hitlerowskie Niemcy!

A gdy nielicznym Żydom udało się uciec z zagłady i dotrzeć z narażeniem życia do brzegów Izraela, nie zostali oni tam wpuszczeni przez państwo, które miało mandat nad Palestyną. Pamiętamy i nigdy tego nie zapomnimy, że u brzegów Izraela, władze angielskie spowodowały — w okresie wojny — zatonięcie okrętu wiozącego Żydów z piekła hitlerowskiego.

A gdy po wojnie — po tylu latach męki Narodów Zjednoczone — przy czynnej inicjatywie ZSRR i państw szczerze demokratycznych — uchwalily stworzenie niezależnego państwa żydowskiego, znalazły się państwa, które dla swoich imperialistycznych celów czynią wszystko, by przeciwdziałać tej uchwałie. Rezultatem interwencji tych państw jest wojna, tocząca się obecnie w Palestynie. Dzieje się to w trzy lata po zwycięstwie nad hitleryzmem. Sądzę, że zjazd Intelektualistów nie może przejść do porządku dziennego nad bohaterką walką narodo-wo-wyzwoleńczą narodu żydowskiego, nad tą walką, która jest kontynuacją śmiertelnych zmagania się z wrogiem naszych bohaterów getta.

Pełni niepokojem patrzymy w przyszłość, zaniepokojeni z powodu poczynań reakcyjnych elementów w niektórych państwach. Wierzymy jednak i chcemy wierzyć, że siły postępu, siły demokracji, znajdujące się na całym świecie, uczynią wszystko, by nie dopuścić do wybuchu nowej wojny światowej. A w pierwszym rzędzie walczyć będą o pokój intelektualistów całego świata.

Z tą wiarą w posłannictwo intelektualistów witamy obecny zjazd. Niech los narodu żydowskiego, tak okrutnie doświadczonego w drugiej wojnie światowej, staje przed oczyma wszystkich członków Kongresu i niech żywy obraz tragedii narodu żydowskiego będzie dodatkowym bodźcem do walki z przemocą i wstecznictwem — o postęp, o braterstwo narodów, o wieczny i niepodzielny pokój dla wszystkich narodów świata.

Mgr. N. Blumental
Red. B. Mark

Poalej Syjon (C. S.) Hitachduth

komitet łódzki

organizuje kursy hebrajskiego

- 1) dla początkujących
- 2) dla zaawansowanych

Zapisy przyjmuje sekretariat przy Śródmiejskiej 3 od 6-9 wieczór

Inauguracja roku szkolnego

WARSZAWA (ŻAP). 1 września br. szkoły żydowskie w Polsce, narówni z wszystkimi innymi podstawowymi i średnimi zakładami nauczania, rozpoczynają rok szkolny.

3600 uczniów w 32 szkołach, zatrudniających 211 nauczycieli, będzie od 1 września pobierało naukę w zakładach zorganizowanych po wojnie przez CKZP.

Władze oświatowe CKZP w pełni przystąpiły do rozpoczęcia zajęć. Budynki szkolne odremontowano, skompletowano obsady nauczycielskie, uczyniono wiele dla zaopatrzenia uczniów w podręczniki i niezbędne pomoce naukowe.

Z początkiem roku szkolnego, następuje ożywienie ruchu wydawniczego, od którego m. in. zależy normalne funkcjonowanie szkół. W roku ubiegłym nakładem Wydziału Oświaty ukazały się jedynie 3 podręczniki, w tym zaledwie jeden opracowany w kraju (1 tom historii Żydów dla 6 kl. okresu starożytny, mgr. Trunka).

Dwa inne podręczniki „Pisz bez błędów“ dr. Wajnrajcha oraz ortografia języka żydowskiego „IWO“, były jedynymi przedrukami wydań przedwojennych. Rozpoczęta już uprzednio praca nad zaopatrzeniem szkół żydowskich w Polsce w odpowiednie podręczniki dopiero w bieżącym roku będzie w znacznym stopniu zrealizowana.

Wyjdą więc wkrótce z druku „Wypisy“ (podręcznik języka żydowskiego) dla IV kl. szkoły podstawowej, w układzie literatów żydowskich S. Lastika i J. Szpigla.

W następnych miesiącach, do początku

nowego roku kalendarzowego ukażą się podręczniki języka żydowskiego, dla 2 i 3 klasy. Pierwszy w opracowaniu Ferdmana i E. Slickiej, drugi — pisarza żydowskiego Okrutnego, oraz działacza szkolnego i pedagoga — Łozowskiego.

Niezwykle ważną pozycją w działalności wydawniczej Wydziału Oświaty CKZP będzie gramatyka języka żydowskiego dla wszystkich klas szkoły podstawowej, przygotowana przez Ferdmana Sz.

Oczekuje się również wydania dawno już zapowiadanej książki „ob. Łozowskiego „Plan wychowawczy dla szkół CKZP“. Praca ta została już zatwierdzona przez Ministerstwo Oświaty i zainteresuje zapewne nie tylko pedagogów ale także szerokie kręgi inteligencji żydowskiej.

ROCZNA SZKOŁA TRYKOTARSKA ORT'u W LEGNICY

przyjmuje zapisy młodzieży i dorosłych na działy:
dziewiarsko-pończosznicy, szpularski i szwalniczy

Zamiejscowci korzystają z bursy z całkowitym bezpłatnym utrzymaniem. Dla zdolnych stypendia od 3000 zł. miesięcznie. Praktyka we własnych warsztatach — płatna. Uczniowie praktykują, wykonywując zamówienia dla Centrali Gospodarczej „SOLIDARNOSC“.

Adres: LEGNICA, Muzealna 2. Początek zajęć 1 września.

Okręgowy zjazd K.K.L.

W niedzielę 5 września br. odbędzie się we Wrocławiu Okręgowy Konferencja działaczy Keren Kajemet Leisrael. Konferencja poświęcona będzie omówieniu roli żydowskiego Funduszu Narodowego w państwie Izrael, a w szczególności zagadnieniom obrony i wyzwoleniu Negewu.

W Konferencji wezmą udział przewodniczący i sekretarze miejscowych Komitetów KKL. Uczestnicy Konferencji winni się zgłosić w niedzielę 5 września do biura KKL we Wrocławiu, Pl. Solny 9 (lokal Haszomer Hac.) o godzinie 10 rano w sali „Scala“ odbędzie się uroczysta akademicka z udziałem dyrektora Centralnego Biura KKL w Polsce adw. CEDERBAUMA.

Po akademii wyświetlony będzie po raz pierwszy we Wrocławiu nowy film palestyński „Wielka obietnica“.

Z ŻYCIA PARTII HASZOMER HACAIR

ŁÓDŹ
W czwartek dnia 2 września br. o godzinie 20 min. 30 odbędzie się w lokalu partyjnym przy ul. Kilińskiego 49 ogólne zebranie członków partii. Na porządku dziennym referat tow. Ch. Gellera na temat „Współczesna literatura hebrajska“. Wstęp dla członków partii i sympatyków.

Wstrząśnięci śmiercią Michaela składają LEI oraz członkom kibucu TEL-AMAL wyrazy głębokiego współczucia.

SYLWIA I CWI LAJBLEROWIE.

Lekarz dentysta

ROZENCWAJG JAK UB

Choroby jamy ustnej i zębów Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, Zachodnia 41 m. 3. Tel. 140 75.

Lekarz dentysta

SZUCHMAN RACHELA

Choroby jamy ustnej i zębów Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, ul. Zachodnia 41/3, el. 140 75.

DR. REICHER — specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Łódź, ul. Południowa 26, godz. 2 — 7 po poł.

Cennik ogłoszeń: drobne po 15 zł za wyraz (minimum 150 zł). Ogłoszenia wymiarowe (za 1 mm szerokości i szpalty) w miejscu przeznaczonym na ogłoszenia po 60. — W tekście 80. — Ogłoszenia zamiejscowe uwzględniamy po uprzednim przekazaniu należności na nasze konto PKO Nr 4560. Prosimy zaznaczyć na odwrocie drukunku że suma przesłana jest za ogłoszenie. Adres Redakcji Łódź, ul. Wieckowskiego 4/8 Skrzynka pocztowa 20. Tel. 269-01. Konto PKO 4560. Prenumerata miesięczna wraz z opłatą pocztową — 150 zł. Wydawca: HASZOMER HACAIR w Polsce.

Druk R.S.W. „Prasa“, Łódź, ul. Zwirki 17.

Redaktor: MAURYCY WEINTRAUB
D-028565